

Styrvoll

Svarstad

Kvelde

Hedrum

Hem

Hvarnes

HEDRUM OG LARDAL

Menighetsblad

NR. 2 - 2020

Side 9

Olsok i Hedrum

Side 11

Nordgardsetra

Side 15

Friluftsgudstjenste i Hvarnes

Side 28

Studietur til Palestina
og Israel

Se også våre hjemmesider: www.kirken.no/larvik

KONTAKTINFORMASJON

Hedrum menighet:

Leder i menighetsrådet: Arvid Gusland mobil 982 06 160
Kirketjener/klokker: Astrid Helene Floen mobil 938 44 037
Kateket: Lasse Rasmussen Moskvil mobil 467 98 879

Kvelde menighet:

Leder i menighetsrådet: Lena Våtvik mobil 995 31 304
Kirketjener/klokker: Jonas Løchen mobil 403 91 516
Kateket: Tore Ørjasæter mobil 408 57 591

Hvarnes menighet:

Leder i menighetsrådet: Geir Bårnes mobil 952 81 991
Kirketjener/klokker: Jonas Løchen mobil 403 91 516
Kateket: Tore Ørjasæter mobil 408 57 591

Lardal menighet:

Leder i menighetsrådet: Møyfrid Sørestad Hem mobil 907 44 397
Kirketjener i Hem kirke og leder for kirkegårdsdelen i Lardal:
Jørn Olav Lie mobil 916 27 537
Kirketjener i Svarstad kirke: Kai Berntsen mobil 932 49 183
Kirketjener i Styrvoll kirke: Annette Gran mobil 910 07 987
Menighetspedagog/diakoniarbeider: Mariann Eskedal mobil 971 99 722
IKT-ansvarlig/kateket: Lasse Moskvil mobil 467 98 879
Diakoniarbeider/teamleder: Ove Henning Berrefjord mobil 922 63 088

Organist i Hedrum, Kvelde og Hvarnes: Jørn Odén Evertsen mobil 936 05 519

Kantor i Hem, Svarstad og Styrvold: Kjell Håkestad mobil 988 51 800

Ønsker du å snakke med en av prestene våre?

Eller kanskje du vet om noen som ønsker et besøk? Ta gjerne kontakt:

Sokneprest i Kvelde og Hvarnes:

Randi Abelsen Woldseth på mobil 414 66 928, e-post: rawoldseth@larvik.kirken.no

Sokneprest i Hedrum:

Thorir Jökull Thorsteinsson på mobil 416 42 328, e-post: tjthorsteinsson@larvik.kirken.no

Sokneprest i Lardal:

Thorhild Simonsen Svanemyr på mobil 412 36 922, e-post: thorilds63@larvik.kirken.no

Menighetskontor for Hedrum, Kvelde og Hvarnes menigheter

sammen med Larvik prosti og Larvik kirkelige fellelsråd:

Romberggata 4, 3256 Larvik, Postboks 258 Sentrum, 3251 Larvik. telefon 33 17 30 00

Åpent alle virkedager fra kl. 09.00 til kl.15.00.

Alle henvendelser angående kirkelige handlinger
(dåp, vigsel, attester m.m.) rettes til Larvik kirkekontor. telefon 33 17 30 00

Menighetskontor i Lardal:

Ringveien 16, 3275 Svarstad, teamleder Ove Berrefjord. mobil 922 63 088

Se ellers telefonnr. til de enkelte stillingene i listen.

Følg oss gjerne på facebook. Menighetene har hver sin side.

Se også våre hjemmesider: www.larvik.kirken.no

INNHold

Til våre lesere	4
Andakt	5
Altertavlen i Styrvoll kirke	6
Liturgiske farger i kirkene	7
Min Salme	8
Feiring av Olsok i Hedrum	9
Nordgardsetra - setersesongen 2020	11
Fra en svunden tid	12
Åndsverkloven	13
Fra en svunden tid	14
Friluftsgudtjeneste i Hvarnes	15
Om troen etter Utøya	16
Fra orgelkrakken	17
Sponsorsider	18
Orgelkonserter	20
Trappesteiner ved Hvarnes kirke	21
Dette skjer i Kvelde	22
Dette skjer i Hedrum	23
Dette skjer i Hvarnes	24
Dette skjer i Lardal	25
Lågendalens apostel	27
Studietur til Palestina og Israel	28
Prestegårdsliv på Namdalskysten	30
Livets gang	33
Gudstjenesteliste	36

**For adresseendring eller bestilling av bladet utenfor
distribusjonsområdet, kontakt kasserer på mail:**

johan.hvarnes@online.no eller på mobil: 415 05 710.

**Vi takker de som bidrar med lesestoff og ønsker alle
velkommen til å sende inn artikler til menighetsbladet!**

Frist til neste utgave: 30.10.2020.

Prepress og grafisk ansvar har OZMedia.

Bilder og tekst mailes som **separate** filer til:

olafur@ozmedia.no

KJÆRE LESER

av Øyvind Hogstad

Så er vi tilbake igjen med et nytt blad. Nå i september skulle jo dette bladet normalt vært det tredje hittil i år. Slik ble det dessverre ikke, og årsaken til det er sikkert kjent for de fleste. Coronaen rammet og satte noen og enhver ut av spill. Den 3. mars var menighetsbladet hovedsak i fellesmøtet for alle menighetsrådene i dalen. Etter at den økonomiske situasjonen ble redegjort for, fikk vi klarsignal for videre drift og problemene rundt økonomien ble løst. Men så kom altså coronaen. Mye ble stengt ned og flere hundre tusen ble kastet ut i permisjon, oppsigelser og uvisshet. Skoler ble stengt og kollektivtrafikken stoppet delvis opp. I kirkene måtte også smitteverngreglene følges med det resultat at det ikke ble avholdt gudstjenester i det hele tatt i en lang periode. Alt som var bestemt, ble avlyst. Ingen nye arrangementer ble planlagt. Alt ble satt på vent. Derfor så vi i bladkomiteen det mest hensiktsmessig å droppe sommernummeret i håp om at ting skulle rette seg.

Nå, et halvt år etter utbruddet, er fremdeles ikke alt på stell. I skrivende stund (aug.) ser det heller ikke så lovende ut og vi må nok være forberedt på langvarige restriksjoner, for ingen vet hva sommerens reiseaktiviteter og frislipp vil bringe.

Vi kommer ikke helt utenom det økonomiske denne gangen heller. Vi er ikke helt i mål når det gjelder antall nye annonsører, så det er fortsatt plass til flere. Vi sliter nok også med å nå målet for kirkelige ofringer siden det ikke var gudstjenester en periode. Men gaveinntektene viste en bra økning i 1. halvår. Av store gaver må vi nevne: Larvikbanken kr 7.500,- (kanskje flere banker har noen kroner til overs?), Kvelde sanitetsforening kr 5.000,-, Holt sanitetsforening kr 1.500, Lardal sanitetsforening kr 1.000,-. Og sist, men ikke minst Velferdsgruppa v/Kvelde sykehjem kr 5.000,-. I tillegg har vi fått inn kr 8.000,- fra ca. 30 forskjellige private lesere. Vi takker hjerteligst for gavene. Kanskje kan vi driste oss til å anmode de resterende 3000 bladmottagere om et lite bidrag. Etter påskenummeret hvor Hvarnes Taksering ble ny annonsør, har vi fått inn følgende nye fra og med dette nummeret: Lågen bolig AS, Volum Transport AS, Kvelde Mølle AS, Svarstad Blomster, Tannlegen på landet og Eie eiendomsmegling (fra neste nr.).

Vi takker hjerteligst for støtten.

Så får vi bare se hvordan tingene utvikler seg utover høsten.

Vi skal iallfall gjøre hva vi kan slik at julenummeret kan komme ut ca. 10. desember.

Vibeke Kvalevåg	mobil	456 04 526
Anne Helene Gjone	mobil	952 17 209
Kari Husabø Kleindienst	mobil	482 21 262
Thorir Jökull Thorsteinsson (Hedrum menighetsråd)	mobil	416 42 328
Kari Lysebo (Kvelde menighetsråd)	mobil	921 38 701
Øyvind Hogstad (Hvarnes menighetsråd)	mobil	917 68 941
Else Engelstad (Lardal menighetsråd)	mobil	481 08 275
Gerd Helgeland (Lardal menighetsråd)	mobil	908 70 861
Kasserer: Johan Edvard Hvarnes	mobil	415 05 710

HÅP OG VELSIGNELSE

av Mariann H. Eskedal

Vi sier det er håp i et hengende snøre. Det er lett å se for seg fiskesnøret i vannet. En vet jo aldri om en får napp eller ikke så lenge snøret er i vannet. Håp er et ord som betyr mye for meg. Det er som når løvet spretter om våren, eller når det spirer noe grønt i den svarte jorda. Det har med seg det som er godt. Det er ikke lett “å ta en porsjon håp daglig”. Ekspertene gir oss gode råd om hva vi burde gjøre og hva vi ikke burde. Dersom vi kan klore fast en liten bit av håp så kan det kanskje vokse seg større. Slik spirene eller de nye bladene gjør om våren. Å miste håpet er det verste som kan skje. Asbjørn Kvalbein skriver i andaktsboka si Nærmere. “Vi husker mye vi burde glemte. Vi glemmer mye vi burde husket.” Hva jeg husker og hva jeg glemmer? Da jeg skrev andakten tikket det inn ei melding med et Bibelvers på mobilen min fra Hebreerne 11, “Men tro er full visshet om det en håper, overbevisning om ting en ikke ser. For på grunn av den fikk de gamle godt vitnesbyrd. Ved tro skjønner vi at verden er skapt ved Guds ord, så det en kan se, ikke er blitt av det synlige.” I første Korinterbrev kapittel 13, “så blir de da stående disse tre tro, håp og kjærlighet. Men størst blant dem er kjærligheten.”

Kan vi/jeg klare å huske på de gode minnene? Kan vi/jeg klare å legge bort gammel bitterhet? Kan vi/jeg klare å legge vekk bekymringer som Koronapandemien og fremtiden for en stund?

Fordi Gud kjenner oss, han vet vi bekymrer oss. Jeg tror det er derfor han har gitt oss noen gaver. Den ene gava er bønner. Det er ikke alltid enkelt å be. Jeg tror det er derfor Jesus gav oss Vår Far/Fadervår.

Ei annen gave er velsignelsen, Gudstjenestene avsluttes alltid med Velsignelsen. Den trenger ikke slutte der. Vi kan ta den med ut i hverdagens våre og bruke den, vi kan be Gud velsigne oss selv og velsigne våre medmennesker.

Jeg vil avslutte med en “velsignessalme” jeg pleier å bruke når barnehagene er på besøk i kirka til jul.

*Velsign oss Gud Fader
Velsign oss Guds sønn
Velsign oss du hellige ånd.
Amen, amen.*

ALTERTAVLEN I STYRVOLL KIRKE

av Kjell Håkestad

Styrvoll kirke feiret sitt 800-års jubileum i 1975. Ingen ting av inventaret er fra 1100-tallet. Som vanlig var, forsvant det meste i tiden etter reformasjonen i 1536. Kanskje var det heller ikke så mye inventar i kirkens første tid.

Altartavlen som står i kirken i dag, er trolig fra siste halvdel av 1600-tallet. Vi vet ingen ting om hvem som har laget den. Motivene som er malt i bufeltene er bl.a. de to kjente slangehistoriene fra bibelen. Den ene fra Edens hage og den andre fra Moses og kobberslangen. Korsfestelsen er også et motiv.

Selve grunnfargen i altartavlen er ganske mørk, og det gjør ikke situasjonen så mye bedre når lyset i korpartiet er ganske sparsomt. Dermed må man ganske nær for å se motivene godt.

Jeg har ofte gjort meg den tanke at både altartavler og prekestoler i Lardals kirker, med stor sannsynlighet er laget av samme person. Stilen, som kalles "Den jarlsbergianske renessanse", går igjen i alle tre kirkene. Vi er da altså på siste halvdel av 1600-tallet.

Utformingen er ganske lik i alle kirkene. Tidligere riksantikvar, Harry Fett, skriver i sin bok "Norges kirker i det sekstende og syttende aarhundre": "I Svarstad og Styrvold kirker, som det synes arbeidet er av samme haand....". Så tanken om at samme person har laget flere altartavler i Lardal, er ikke ny.

Harry Fetts bok utkom i 1911 og har fotografier av interiør fra både Hem og Svarstad kirker. Bildene viser at alt inventaret er malt over i en lys farge.

For Styrvolls vedkommende ble overmalingen fjernet ved restaurering i perioden 1956-58.

For øvrig er Styrvoll kirke en kirke vi omtrent ikke vet noe som helst om fra gammel tid.

Det ble utgitt en jubileumsbok i 1975, og der står det mer om europeisk kirkehistorie, enn om selve kirken.

Men om vi ikke vet så mye, er kirken vakker i all sin enkelhet, og riksantikvaren mener at kirken er en av de best bevarte middelalderkirkene i landet.

Ta gjerne turen innom!

LITURGISKE FARGER I KIRKENE

av Thorir J. Thorsteinsson

Alle som kommer til kirke legger merke til at det er forskjellig hvilken farge fremheves fra tid til annen og fra en anledning til annen. Det har i lang tid vært slik i kirken at også fargene får tale språket sitt og delta i fokynnelsen av budskapet om Guds godhet. Grunnleggende taler vi om de fire liturgiske fargene; hvitt, fiolett, rødt og grønt men den femte finnes og det er svart, som bare brukes som sorgens farge på langfredag i tilfelle man ikke bruker fiolett. De andre fargene tolkes gjerne slik:

Hvitt (gyllent) er høytidenes, festens og gledens farge.

Fiolett er forberedelsens, botens og sorgens farge.

Rødt er Helligåndens og kirkens, blodets og martyriets farge.

Grønt er vekstens farge.

Disse fargene brukes da etter hvilken periode i kirkeåret det gjelder. Vi har fiolett i de perioder av kirkeåret som tradisjonelt er forbundet med faste, d.v.s. til Advent og Fastetiden. I tillegg bruker vi fiolett på Askeonsdag, på Bots- og bededag, til begravelser og sørgegudstjenester.

Rød farge ser vi fra pinseaften til andre pinsedag og den er også fargen til alle helligdager som vedrører apostler, martyrer og helgener. Derfor ser vi den røde farge på andre juledag, for det er minnedag om Stefanus, kristendommens første martyr. Vi har rødt også på minnedagen om kong Olav den hellige eller Olsok som den gjerne kalles, og på aposteldagen midt på sommeren. Rødt er fargen til ordinasjon, kirkevigsling og kirkejubileum.

Den hvite fargen gleder oss på julaften, juledag og i juletiden unntatt Stefanusdagen. Etter juletiden ser vi den hvite fargen igjen midt i fastetiden på Maria budskapsdag som er en anledning til unntakelse for fiolett. Noen kirker bruker den hvite fargen første søndag i advent. Hvitt er påsketidens farge og brukes helt fra påskentatt til sjettede søndag etter påske – altså frem til pinse. Vi bruker også hvit farge til å hedre Johannes døperens minne på sankthans eller Jonsok. Hvit er også fargen til allehelgensdag og når vi skal ta siste avskjed med barn eller veldig unge mennesker. Hvit kan brukes ved dåp og konfirmasjon og er i tillegg fargen til ekteskapets fest, d.v.s. vigsel av brudepar.

Grønn farge ser vi siden i perioden fra 1. søndag i åpenbaringstiden helt til siste søndag før faste eller fastelavnssøndag og igjen når sommeren er kommet fra første søndag i treenighetstiden som er den første søndag etter pinse og derfra helt ut kirkeåret, til advent begynner. (Bygget på *Gudstjenestebok for Den norske kirke.*)

MIN SALME

av Gerd Helgeland

EG SER.

Eg ser at du er trøtt
Men eg kan ikkje gå alle skrittene for deg
Du må gå de sjøl
Men eg ve gå de med deg
Eg ve gå de med deg
Eg ser du har det vondt
Men eg kan ikkje grina alle tårene for deg
Du må grina de sjøl
Men eg ve grina med deg
Eg ve grina med deg
Eg ser du vil gi opp
Men eg kan ikkje leve livet for deg
Du må leva det sjøl
Men eg ve leva med deg
Eg ve leva med deg
Eg ser du er redd
Men eg kan ikkje gå I døden for deg
Du må smake han sjøl
Men eg gjer død til liv for deg
Eg gjer død til liv for deg
Eg har gjort død til liv for deg

Låtskriveren: Bjørn Eidsvåg

Eg ser blir sunget i mange begravelser og vi tenker at det er her den passer inn. Jeg hørte den bli sunget av Marit Larsen som fikk frem teksten på en annen måte for meg – kanskje at jeg skjønnte mer hva hun sang.... Teksten bør vi ALLE lese og tenke både på oss sjøl, men også hva vi kan gjøre for andre.

Vi bør være flinkere til og ikke bare SE, men rekke ut en hånd. Det kan være vanskelig i mange situasjoner å be om hjelp, det å føle at noen bryr seg om og aksepterer en, kan gjøre om på et liv.

Bjørn Eidsvåg skrev teksten som han brukte som preken i en gudstjeneste – så hans mening var nok at teksten skulle si at vi ikke må gi opp- men vi trenger hjelp på veien.

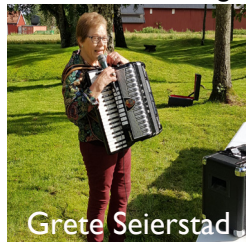
Min anbefaling, les teksten og tenk på at vi alle har noe å gi !

FEIRING AV OLSOK I HEDRUM

av Morgan Thorsen

Dagen 29. juli er til minne om slaget på Stiklestad i 1030 da Olav Haraldsson ble drept. Kort tid etter hans død skjedde det tegn og mirakler knyttet til det døde legemet og han ble erklært som en helgen og fikk navnet Olav den Hellige. Med det vant kristendommen feste over hele landet.

Hedrum Misjonsforening har i flere år arrangert tilstelninger på vikinghaugene på Olsok eller Olavsdagen. I år var det usikkert med været, men da Grethe Seierstad ønsket velkommen så skinte sola. Historielaget hadde denne onsdagen lagt sin tur til gravhaugene. Det er takket være Historie-laget at gravlunden er ryddet og stelt.

Grethe Seierstad

Arne Solem

Medlemmer fra Menighetsrådet bidro med det praktiske. Arne Solem holdt foredrag om gravskikkene i jernalderen. Han fortalte at når en høvding skulle begraves kunne det være mye som fulgte med. Det var ikke bare redskaper og våpen, men også hester og hunder. Hesten var ment å bære sin herre videre i det nye livet. Mennesker kunne også ofres i denne sammenheng. Det som en finner i en slik grav forteller oss om deres hverdag. Med gravferden hørte en seremoni. Seremonikvinnen ble også ofret. Dette skjedde under rus og blod fløt omkring. Det ble lagt ved og tømmer på graven og tent på. Blotning hørte med i kulturen, her var hensikten å blidgjøre guden. Dette gjorde de for å oppnå visse fordeler i livet som fruktbarhet og gode avlinger.

Gravhaugene representerer den norønske eller hedenske tid. Kirka representerer kristendom og den moderne tid. Disse ligger ved siden av hverandre. Det er derfor nærliggende å anta at det må ha vært et høvdingsete på dette stedet. Arne Solem gav oss innsiktsfull kunnskap om en helt annen tid under andre religiøse forhold enn det vi opplever.

Etter en god pause med kaffe og kaker var det gudstjeneste i kirka. Den ble ledet av sokneprest Thorir Thorsteinsson og Karl Gervin holdt foredrag om helgener i Norge. Karl Gervin var tidligere prest i Oslo domkirke. Han tok for seg de forskjellige helgenene og naturligvis fikk Olav den Hellige bredest omtale. Han er helgen for hele Norge og han er Norges evige konge. Det viktigste skjedde etter hans død og rundt hans grav. Dette var årsak til at Olav fikk så stor betydning i Norge. Det var ikke bare i

Karl Gervin

Deltakere i olsokfeiringen i Hedrum

Norge, men også i de nordiske land. St. Halvard kom fra Lier ved Drammen og er helgen for østlandet. Oslo har han som sitt byvåpen. St. Sunniva er helgen for vestlandet. Torfinn for Hamar og St. Svitun er lokalisert til Stavanger. Ingen kan gjøre seg selv til en helgen. Det er det bare Gud som gjør. Når Gud kroner en helgen er det seg selv han kroner. Karl Gervin har besøkt Hedrum kirke tidligere og har skrevet en av artiklene i Jubileumsboka.

Etter gudstjenesten hadde Odd Bjerke en interessant historisk vandring som begynte ute på kirkegården og endte inne i kirka. Han orienterte om kirka som var en fylkeskirke til å begynne med på linje med fem andre kirker rundt Oslofjorden. De var fylkeskirker fordi kirken ikke hadde på det tidspunkt fått sin egen organisasjon med bispedømmer og domkirker.

Det som ellers særpreger Hedrum kirke er gravkjelleren eller krypten under koret. Der ble Jernskjeggene lagt. Gravplatene viser tydelig det. Det ble også gravlagt personer i midtgangen.

Vi fikk en historisk og fin olsokfeiring .

NORDGARDSETRA - SETERSESONG 2020

av Gerd Helgeland

Vi skjønnte tidlig i vinter at dette ble en annen type sommer på setra. Vi kunne ikke gjennomføre de ordinære seterkursene for barn og ungdom. Vi valgte å prøve å satse på overnattinger for familier, og det slo an. Vi fikk en flott artikkel i Østlandsposten og etter at den kom på trykk begynte bestillingene å komme, samt at vi har vært veldig aktive på sosiale medier.

Vi har hatt mange positive tilbakemeldinger fra overnattingsgjestene og noen har også bestilt igjen til neste år.

Vi har hatt bra dagsbesøk gjennom hele sesongen. Vi har hatt telemarkskuer, lam, høner og griser på setra. Mange har også fått med seg noen hareunger som har besøkt setervollen.

Hver lørdag og søndag har vi bakt i bakerovnen – brød og kanelsnurrer – det har gått en del mjøl så det er godt å ha en lokal produsent i Kvelde.

Vårt program ble noe redusert denne sommeren. Vi har bl.a. hatt to gudstjenester, 28. juni og Olsok. På gudstjenesten 28. juni hadde vi to jenter som bidro med å spille fløyte og lesing, samt vårt faste “husorkester”, Håvald og Per Ståle, som spiller trekkspill.

Andre temaer som har blitt tatt opp i helgene er nyttevekster i naturen, gamle setertradisjoner, kulturhistorisk mat, pizzabaking, lokking, spilling på fløyte og lur, tegning, kampen mot bjørnen, gamle seterjenter, gråtass og lin fra Våle Prestegård.

Vi vil med dette takke alle som har vært på besøk hos oss i sommer og ikke minst alle som har bidratt til å hjelpe til, slik at vi kunne ha setra åpen denne sesongen. Vi sees til neste år !

Styret i Nordgardseter 4H seter v/Gerd Helgeland

FRA EN SVUNDEN TID

redigert av Øyvind Hogstad

I påskenummeret skrev vi om Peder Sefland som begynte som sokneprest i Hedrum. Han tok over etter Rolf N. Selvig som gikk av med pensjon. Det var imidlertid ikke det eneste prestebyttingen i 1961. For i juli kom Per Konrad Hansen som overtok som kallskapellan etter Odd Stene Johansen som flyttet til Rennebu.

Det sto skrevet i menighetsbladet i juni 61: Den 9. juli vil kallskapellan Per Konrad Hansen bli høytidelig innsatt i Kvelde kirke til sin nye gjerning. Han kommer flytten fra Førde i Sunnfjord hvor han har vært kretssekretær for Sjømannsmisjonen siden 1951, og en kortere periode har han vært sjømannsprest i København. Både han og hans hustru, Astrid, er fra Brunlanes, så de kommer nå til mer hjemlige trakter. De har 3 barn.

Per Konrad Hansen

Nå ønsker vi hele familien hjertelig velkommen til Gjone og til menighetene i Hedrum. Vi ønsker at de vil komme til å trives både i hjemmet og i arbeidet som venter ute i menighetene. Men framfor alt ønsker vi og ber om, Guds velsignelse over gjerningen, hvor den enn skal øves, til evig gagn for mange.

Hedrum prestegjeld er så stort, både i folketall og utstrekning, at det er med stor glede vi nå hilser en ny medarbeider velkommen. La oss ta både han og hans familie med i våre forbønner.

Peder Sefland

Hans Rønningen

Til menighetene i Hedrum fra Per Konrad Hansen

Det er med glede jeg imøtekommer sokneprestens oppfordring om å sende en hilsen til dere gjennom menighetsbladet. Det er ikke mange jeg kjenner i Hedrum, svært få, og det er heller ikke ofte jeg har vært der. Men den kontakt jeg har hatt med bygda til nå, gjør at det er med glede og forventning jeg ser fram til å begynne i arbeidet. Jeg er klar over at det ikke er noen lett oppgave jeg påtar meg. Ansvarer ved det å skulle være Kristi sendebud kjenner jeg alt annet enn lett. Men jeg vet også at det ikke finnes noen større oppgave enn å forkynde budskapet om syndenes forlatelse. I tillit til hans nåde som har gitt meg tjenesten, tør jeg med frimodighet ta imot kallet. Det er mitt håp og min bønn at jeg i Hedrum må få kunne være et lite redskap i Guds hånd, til ære for vår Frelser og til fremme av hans rike.

ÅNDSVERKLOVEN

av Øyvind Hogstad

I menighetsbladet nr. 1/2019, kom vi med innbydelse til busstur 5.6.2019 som gikk til bl.a. Heddal Stavkirke og Nutheim pensjonat. Bilder av disse stedene fantes også i innbydelsen og bildene var tatt fra nettet. Alt var såre vel og ingen tenkte noe mer på det. Det ble på alle måter en hyggelig tur.

Men så, i mai 2020, altså nesten ett år etter, kommer det brev og faktura kr 3.000,- inkl. moms til menighetskontoret for Hedrum.

Avsender var en Bergens-fotograf som skriver:

BRUK AV BILDE

Undertegnede driver et bildebyrå, spesielt for landets turisme. "Ved søk i Google har jeg funnet ut at mitt bilde av Nutheim, side 21 i menighetsbladet, er benyttet. Jeg er ikke kjent med bruken og har følgelig ikke gitt godkjenning til bruk av bildet, slik at dette er i strid med Åndsverkloven § 23 og 81. Dessverre er det slik at mange lever i den villfarelse at bilder lagt ut på nettet er "fritt vilt". Imidlertid fritar ikke dette for ansvar. Åndsverkloven gjelder også for disse bilder. Dessuten er markedet for fotografer og bildebyråer blitt meget labert bl.a. på grunn av mobiler og kameraer som er blitt så gode at folk tar bildene sine selv. De fleste fotografer reagerer når man ser åpenbare brudd på Åndsverkloven."

Brevet avsluttes med: "Jeg håper på forståelse i saken, fortsatt god sommer,

med vennlig hilsen

Ja, der står saken. Moralen er: benytt aldri bilder fra nettet. Det kan bli dyrt. Vi avbilder ikke Nutheim denne gangen.

Vi er her - alltid!

22 40 00 40 krisetelefon

åpen hele døgnet!

FRA EN SVUNDEN TID

redigert av Øyvind Hogstad

Så en hilsen fra Peder Sefland til menighetsbladets lesere

Når menighetsrådene nå har vist meg den tillit å be meg overta redigeringen av menighetsbladet, vil jeg gjerne få takke for tilliten.

Jeg vil så få hilse leserne og be om hjelp til dette arbeidet. Skal et menighetsblad bli så godt som mulig – og det vil vi gjerne at det skal bli – da er det tre ting leserne kan gjøre:

At de sikrer bladets økonomi. Selv et så lite blad som dette har et budsjett på noen tusen kroner. Vi må ikke utsette vår kjære kasserer for søvnløse netter fordi han mangler penger.

At leserne er flinke til å sende lokale meldinger eller kunngjøringer som har interesse for bladet. Alt som vedrører kirke- og kristenliv har interesse. Men skriv kort, da spalteplassen er liten. Har du ikke tid til å skrive, ring redaktøren. Også korte, oppbyggelige betraktninger tar vi imot.

Til slutt, og det er det viktigste: ta menighetsbladet med i forbønnen din. Be om at det kan få være en liten budbærer om det beste vi har fått, at vi gjennom dette bladet kan merke det hellige samfunn, selv om avstander eller andre ting kan skille oss.

April 1961 Peder Sefland

Huggestabben (April 1961)

Enkelte kristne kan være mer utsatt for kritikk enn andre, og hvis denne kritikken ikke er saklig, kan den ta på. En slik sterkt kritisert mann møtte en dag en god venn som han syntes han måtte betro seg til: "Nå gir jeg opp, for nå føler jeg meg som en huggestabbe." Den andre så på ham og sa med et lunt smil: "Vent nå litt, så skal jeg gå hjem å hente øksa."

Den andre måtte le hjertelig, og han var løst fra sitt mismot.

Menighetsbladet vårt skal være selvfinansierende og må over tid gå i balanse. Annonseinntektene dekker pt. ikke alle kostnader, så utgivelsen av bladet kan ikke fortsette uten at leserne også bidrar. Gaver kan på moderne vis overføres til VIPPS konto nr. 80817, eller på gamlemåten ved å overføre til vår

bankkonto: 1503.62.42415 via nettbanken.

FRILUFTSGUDSTJENESTE I HVARNES

av Øyvind Hogstad

Hvarnes menighet fortsatte sin tradisjon med å avholde friluftsgudstjenester, denne gang 2. pinsedag, 1. juni 2020. I år valgte vi igjen å avholde gudstjenesten på Svartvannsetra, et sted vi også var på i 2005. Stedet ligger høyt og fritt i Utklevskogen med utsikt til Larviksfjorden og Oslofjorden + div. høye byggverk i Sandefjord og Tønsberg.

Det var et meget fint og varmt vær denne dagen, kanskje for fint. Vi kom ikke i konflikt med smittevernsreglene som tilsa max. 50 deltagere, da vi var ca. 25 som slet seg opp den siste brattbakken. Randi Abelsen Woldseth var prest for dagen, mens Camilla Fauske tok seg av det musikalske.

Denne gudstjenesten var også den siste for kirketjener i Hvarnes kirke, Marit Thorvaldsen. Hun har nå takket av etter 7 år i tjenesten.

Menigheten takker for velvillig innsats for kirken vår. Etter gudstjenesten tok vi oss god tid til prat

og medbrakt mat og kaffe. Stedets nåværende grunneier, Jarle Utklev, fortalte at stedet var bygd på 40-tallet av bestefar og hans brødre. Hensikten var å skaffe sommerbeite for gårdens kyr og drive seterdrift. Stedet har vært mye brukt opp gjennom årene selv om seterdriften ikke varte så veldig lenge.

Så ble det fottur til Svartvannsåsen. På veien dit var det natursti i regi av Konvallen 4H. Ute på pynten tok deltagerne seg tid til å nye den flotte utsikten.

Det ble et fint arrangement som vil bli forsøkt gjennomført også i årene fremover.

OM TROEN ETTER UTØYA

av Olav Bjærum

Tirsdag 18. august har Torvald Therkildsen i avisa “Vårt land” et uvanlig fint og ærlig innlegg om hvordan hans kristne tro raknet etter hendelsene på Utøya. Han er ikke alene om å ha en liknende opplevelse og erfaring.

Det som særlig utfordret ham, var prestens kommentar om at Gud har en plan med alt. Therkildsen inviterer til kommentar, og jeg prøver.

Hvis prestens ord er riktig gjengitt, og hvis tanken hans er at Utøya-tragedien er uttrykk for en Guds vilje og plan, er påstanden direkte ubibelsk. Saken er jo at det skjer forferdelig mye i verden som Gud ikke vil og ikke har som sin plan. Hvis alt egentlig skjer etter Guds vilje og hensikt, behøver ikke verden noen frelse. Da faller hele hovedinnholdet i Det nye testamentet sammen. Jesu budskap, liv og gjerning er det store innspillet i en verden og til mennesker som nettopp ikke gjør det Gud vil. Det er nettopp fordi vi mennesker gjør alt det destruktive og direkte onde som Gud ikke vil, at verden trenger frelse.

Den gamle fortellinga om storflommen og Noah sier at Gud er like ved å gi opp hele sitt prosjekt med mennesket, men ender med at han likevel lover å aldri mer bruke utryddelse som løsning på verdens ondskap og nød. Istedet vil han prøve å nå det med gjenskapelse og fornyet fellesskap. Om det handler budskapet i Det nye testamentet.

Opp gjennom alle tider har mennesker funnet berging og livsgrunnlag fordi de opplevde at midt i det totalt meningsløse var Gud der, den Gud som kjemper imot destruksjonen og ondskaperen. Bibelens Gud er en kjempende og medlidende Gud.

Paulus lykkes mange steder med konsentrerte formuleringer, som i 1. Kor 13,13: “Så blir de stående, disse tre: tro, håp og kjærlighet. Men størst blant dem er kjærligheten.” Troen på Gud gir håp midt i fortvilelsen og forvirringen. I troens og håpets perspektiv kalles vi til et kjærlighetens liv og handling i den verden vi lever i, forankret i evangeliet om Jesus Kristus. Det gir mulighet for et dypt meningsfylt liv i den vakre og skadeskutte, lidende verden vi lever i.

FRA ORGELKRAKKEN

av Kjell Håkestad

ER ALLSANGEN BLANT OSS I FERD MED Å STILNE?

Dette spørsmålet har jeg tenkt mye på gjennom mange år. Med mer enn 40 år på orgelkrakken, har jeg vært vitne til en utvikling jeg ikke liker.

Oftere og oftere opplever jeg, kanskje særlig i begravelser og vielser, men også ved gudstjenester, at jeg blir sittende på orgelkrakken og lure på om jeg spiller feil melodi, fordi jeg ikke hører noen som synger. Det er stusselig. Jeg tenker da ikke på de situasjoner der salmen er ukjent, eller at det følelsesmessig kan være vanskelig. Nei, jeg tenker på normale situasjoner der alt skulle ligge vel til rette for vakker sang og der hvor salmen eller sangen hører med til det som bør være et standard-repertoar.

Jeg hører det også på deltakelsen i Fader Vår og Trosbekjennelsen i gudstjenesten. Det er mye mumling i skjegget. Hva er det som skjer? Er vi blitt så livredde for hverandre, at vi ikke tør å la vår stemme høres? Er det et slikt samfunn vi vil ha?

Se deg litt om. I hvilke sammenhenger er det vi synger sammen i dag? Jo, i kirken og på bedehus, men ikke så mye ellers. Kanskje stiger allsangen i takt med alkoholinntaket, men det er ikke de situasjonene jeg tenker på.

Det synges heldigvis fremdeles i kor, men tendensen her er nok nedadgående på landsbasis. Hvor mye synges det i hjemmet? Trolig ikke mye. Hvor mye synges det i skolen? Jeg vet ikke, men neppe så mye som for noen ti-år siden.

Da jeg gikk på skolen, ble dagen alltid startet og avsluttet med en sang. Og vi sang av full hals! Allsang var en naturlig del av hverdagen. Går man i kirken, og opplever at salmene er ukjente, da er man kanskje for sjelden der. Salmer kommer og salmer går. Valg av tonehøyder er også en sak. Etter min mening er det ikke der det største problemet ligger. Synger man mye, vil også problemet med at sanger går for lyst, bli betraktelig mindre. Det virker som om vi her i landet lider av en form for sjenanse, der vi er redde for hva mannen ved siden av vil si om han hørte at vi sang.

Kanskje det er et utslag av Janteloven, du skal ikke tro at du er noe. Det sies at vi nordmenn er verdensmestre i å gå i flokk. Pass på at du ikke følger den flokken som ikke synger! Den begynner å bli stor. Jeg har en inderlig bønn til dere der ute: Vi må snu denne trenden før det er for seint.

Gap opp og syng med det nebbet og den stemmen du har. Det er det som skal til for at allsangen igjen skal få den plassen blant oss som den fortjener. Det er du og jeg som må gjøre noe med det. Vi kan ikke vente på de andre. Hvis du begynner, komme kanskje sidemannen etter! Syng, syng, eller syng i kor!

**BERGENE
HOLM AS**

www.bergenholm.no

KOMPLETT®

HELE NORGES NETTBUTIKK

KODAL BLIKK AS

Hvitsteinvn. 71
3243 Kodal

☎ 91 33 17 46

SPAR

Kvelde

**Asbjørn Næss
Transport AS**

BYGGMESTER

Pål **GJONE**

Mob. 930 88 298

Min favorittflyplass

TORP
Sandefjord lufthavn

– fordi livet bør handle om gode opplevelser!

**Hellenes
Transport**

Sundby & Tidemansen

BEGRAVELSESBYRÅ

Tlf: 33 20 14 44

Jon Severin Sundby • Roar Tidemansen

www.sogt.no • Vakttelefon hele døgnet

Svarstad Blomster

Lågaveien 29

tlf. 33 12 82 72

**Røsholt
MASKIN AS**

3277 Steinsholt - Tlf. 33 12 94 42

BERGANMOEN VERKSTED AS
Lågendalsvn. 2637,
3277 Steinsholt

Tlf. 33 12 94 48

TAKK TIL ALLE BIDRAGSYTERE!

Når erfaring teller ...

Sletsjøe
BEGRAVELSESBYRÅ

Nansetgt. 43, Larvik • www.labe.no

Telefon 33 18 10 80

Tilgjengelig hele døgnet

Velkommen til SPAR Svarstad
www.spar.no - Følg oss også på Facebook

Kvalitetsbygg
i over 35 år

STÅLBYGG
LAGER INDUSTRI
KJØLL FRYS

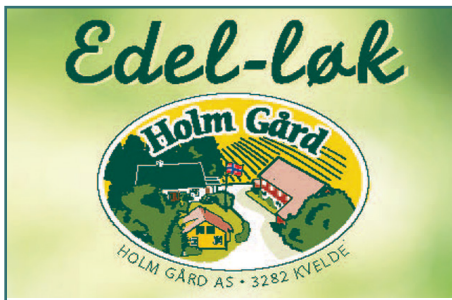
Tlf: 412 95 880 post@e-m-s.no

Overnatting • kurs • konferanser • selskaper
Søndagsmiddager • Catering
Gavelstad Gjestegård AS

Velkommen

booking@gavelstad.no - www.gavelstad.no

HVARNES
TAKSERING

Erland Svæe
Daglig leder

M: 920 38 308
estaksering@hotmail.com

Lågen Agro AS
 - poteter fra Hvarnes

Tannlegen
på landet
Telefon 33 21 01 98

Lågen Bolig AS

VOLUM TRANSPORT AS
LARVIK

**OZ
MEDIA**

lyd - lys - bilde
Vi skaffer det du
trenger

www.ozmedia.no

ORGELKONSERTER

Larvik kirkelige fellesråd har mottatt en henvendelse fra en organist ved navn Guy Poupar. Han ønsker å gjennomføre et prosjekt han har kalt “Vestfolds orgler i koronatiden.” I vårt nedslagsfelt har han valgt ut Hem, Hvarnes og Hedrum kirker.

Poupar skriver: “Jeg ønsker å lage videoer på 20-25 minutter fra hver kirke. Kirken og kunsten der blir også presentert. Hem kirke’s orgel ønskes benyttet fordi det er et nytt og fint supplement i orgelparken. Hvarnes kirke’s orgel er en liten juvel bygget av nederlandske Reill. Hedrum’s orgel er kulturhistorisk veldig interessant og er bygget av danske Christensen.”

Dette ser vi på som en positiv henvendelse, så vi håper han får dette til. Vi får følge med på sosiale medier utover høsten og vinteren.

Bryllupsfesten er viktig

Vi skaffer Lydanlegg,
Teknisk hjelp,
Audio & Video service.
Redigering og overføring fra
8mm. Dv, VHS til digital bruk.

Vi kan også hjelpe med direkte video overføring
på internet til venner og slektninger.

www.ozmedia.me
Frøystadveien 10
3269 Larvik
Mobil: 932 77 675

TRAPPESTEINER VED HVARNES KIRKE

av Øyvind Hogstad

Utenfor Hvarnes kirke, på høyre side av inngangen, ligger det nå 2 store steiner nedgravd i bakken.

De ligger nedgravd i bakkehøyde pent omkranset av skiferplater.

Disse 2 steinene har en lang forhistorie ved at de har vært i bruk som inngangstrapp til kirken fra den ble tatt i bruk i 1705 og helt fram til 2009, altså i 304 år.

Inngangspartiet ble i 2009 ombygget og modernisert og tilrettelagt for rullestolbrukere.

Planen er at hver stein skal påmonteres et skilt hvor det skal stå:

Skilt 1: **ØVRE TRAPPESTEIN
HVARNES KIRKE 1705 - 2009**

Skilt 2: **NEDRE TRAPPESTEIN
HVARNES KIRKE 1705 - 2009**

Så håper vi at skiltene kommer på plass i løpet av høsten, hvis de ikke allerede er montert når dette leses.

Leie turbuss

Stig Salthaug, Tide Vestfold
hjelper deg gjerne på tlf. 480 01 327
tur@tide.no tide.no

DETTE SKJER I KVELDE

ØSTRE KVELDE BEDEHUS

- 11.10. Møte
11. - 15.11. Møteuke med Rolf Lavik
13.12. Møte

KVELDE OG HVARNES HAGELAG

Mandag 12.10. kl. 18:30 er vi invitert til hagelaget i Andebu på Andebu Pensjonistsenter, Andebuveien 947. Tema: "Erfaringer med høstløk i egen hage".

Camilla kommer fra Syverud gaard i Sande. Hun har med noe høstløk og hagepynt for salg. Syverud gaard driver også nettbutikk spesialisert på hagepynt og hagekunst. Gå inn på Syverud gaard på Facebook eller hjemmesida syvegaard.no for å se. Er det noe du vil ha, kan du bestille og hun tar det med på møtet! Felleskjøring fra Gylnarheim kl. 17.30 for de som ønsker det.

Tirsdag 17.11. kl.18:30 på Hedrum Bygdetun. Julemøte med vårt tradisjonelle julebord og julekaker. Vi får besøk av Even Sundby, som skal kåsere for oss.

Påmelding til Inger Marit Dalhaug, 938 38 648.

Kontaktperson: Inger Marit Dalhaug, mobil 938 38 648

© ERDNA

DETTE SKJER I HEDRUM

“Herreavdelingen” på Verningen bedehus inviterer til quizaften siste torsdag hver måned (24. september, 29. oktober og 26. november). Herreavdelingens quizkveld er en uhøytidelig kveld hvor hyggelig prat er en vesentlig del. Du trenger ikke være quiz-ekspert! Det er kaffe og noe å bite i

fra kl. 19.30 og et lite ord for kvelden, før quiz'en starter kl. 20.30.

Se ellers www.vbh.no.

Høstmarked på Volds Minde lørdag 26. september kl. 10.00 - 14.00. Salg av poteter, grønnsaker, hjemmebakst m.m.. Kaffe og enkel servering utendørs. Smittevernreglene blir fulgt. Arrangør er Hedrum menighetsråd og Husstyret.

HEDRUM MISJONSFORENING

Torsdag 03.09.	kl. 18.30 hos Grethe Seierstad
Torsdag 01.10.	kl. 18.30 hos Anne Marie Mikkelsen
Torsdag 05.11.	kl. 18.30 hos Henny Næss Bjerke
Torsdag 05.12.	kl. 18.30 hos Asbjørg Holt Samuelson

La oss be for møtene, misjonen og hverandre!
Vel Møtt!

DETTE SKJER I HVARNES

EVANGELISK LUTHERSK MISJONSLAG (ELM), FREDHEIM

Torsdag 15.10. kl. 19:00. Møte

Torsdag 19.11. kl. 19:00. Møte

Torsdag 17.12. kl. 19:00. Møte

Kontaktperson: Øyvind Sæleset, mobil 410 80 413

HVARNES BYGDEKVINNELAG, FREDHEIM

Møtevirksomheten er pga. koronapandemien inntil videre avlyst, av hensyn til våre medlemmer. Vi oppfordrer til å følge oss på Facebook.

Kontaktperson: Torild Sønsthagen, mobil 913 49 315

HVARNES UNGDOMSLAG (H.U.L.), BJERKELY

På grunn av koronapandemien var programmet ikke klart før trykking. Informasjon på Facebook, i Bjerkelynytt og hos kontaktpersonene.

Kontaktperson: Thor Rikard Odberg, mobil 900 91 883

MAKALAUSEN, (H.U.L.), BJERKELY

Kontaktperson: Henriette Lofstad Johnsen, mobil 907 52 523

MAURATUA(1.7.KLASSE), H.U.L., BJERKELY

Kontaktperson: Mette Bye Utklev, mobil 481 08 943

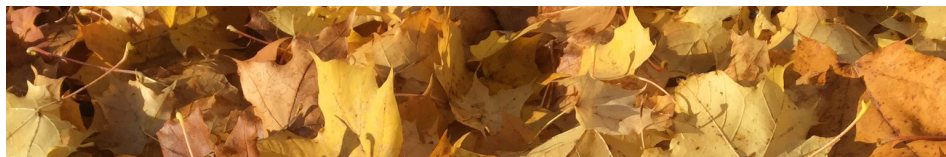
KVELDE OG HVARNES HAGELAG

Mandag 12.10. kl. 18:30 er vi invitert til hagelaget i Andebu på Andebu Pensjonist-senter, Andebuveien 947. Tema: "Erfaringer med høstløk i egen hage".

Camilla kommer fra Syverud gaard i Sande. Hun har med noe høstløk og hagepynt for salg. Syverud gaard driver også nettbutikk spesialisert på hagepynt og hagekunst. Gå inn på Syverud gaard på Facebook eller hjemmesida syvegaard.no for å se. Er det noe du vil ha, kan du bestille og hun tar det med på møtet! Felleskjøring fra Gylnarheim kl. 17.30 for de som ønsker det.

Tirsdag 17.11. kl.18:30 på Hedrum Bygdetun. Julemøte med vårt tradisjonelle julebord og julekaker. Vi får besøk av Even Sundby, som skal kåsere for oss. Påmelding til Inger Marit Dalhaug, 938 38 648.

Kontaktperson: Inger Marit Dalhaug, mobil 938 38 648

DETTE SKJER I LARDAL

FOR BARN OG UNGE

ETTER SKOLETID STARTER OPP IGJEN.

Tiltaket passer godt for de fra 3., 4. og 5. klasse. Barna går rett til Svarstad kirke etter skolen. I år avslutter vi slik at det passer med skolebuss, eller kulturskolen for de som skal på det.

Datoer i høst blir alltid i ulike uker: 8. og 22. september, 6. oktober høstferie, 20. oktober, 3. november, 17. november, 8. desember.

Forbehold om endringer.

PILGRIMSKONFIRMANTER, KULL 2021:

I år skal vi vandre sammen, med sekk, godt humør og ny kunnskap i sekken. Det legges opp til korte turer rundt i nærområdet rundt Svarstad kirke. Undervisning vil også foregå mest under himmelens tak eller kanskje en gapahuk. Kateket Lasse M. Rasmussen og sogneprest Thorild Svanemyr mener dette er eksempel på gode ting som springer frem i et uvanlig kirkeår. Det er viktig å kikke etter nye løsninger.

I høst er det 19 nye konfirmanter! Vi startet opp søndag 13. september med å vandre til Hem kirke. Tirsdag 15.9. var det et opplegg fra kl. 14.15-16.00. Denne dagen var det også foreldremøte etter undervisningen.

Frihet til å møtes ute i naturen

Kanskje pilgrimer kommer på besøk hit?

SVARSTAD KIRKE, SPESELT TILRETTELagt FOR BARN:

- 20.09. La oss sammen gå i forbønn for konfirmanterne.
- 27.09. Utdeling av fireårsbok og høsttakkefest.
- 18.10. Dåpsklubben deltar, innsamlingsaksjon for "Plast i havet".
- 15.11. Gøy-gudstjeneste for barn.

ANDAKTER PÅ LARDAL SYKEHJEM

Onsdagene 16.9., 21.10., 11.11., 9.12. Alle dager kl. 12.00.

LÅGENDALENS APOSTEL

av Even Sundby

Fra Hedrum til Hem.

Vi vil gjerne at du skriver noe til menighetsbladet, men det skal ikke være andakt. Omtrent slik lød oppdraget som tikket inn på telefonen i slutten av juli. Da får det bli et lite kåseri, som det ofte blir når undertegnede får ordet i ulike sammenhenger. I skrivende stund sitter jeg på min favorittplass ved Lågen, ved Sundby hengsle eller Idyllplassen, om du vil bruke navnet fra fløtningshistorien eller fra senere års idyllkonserter. Der har jeg holdt noen kåserier og skrevet enda flere. Der sitter jeg og ser bort på Kvelde kirke, som har betydd så mye for meg gjennom livet. Der ble jeg både konfirmert og ordinert til prest – og der har jeg opplevd mange gode stunder både som tilhører i kirkebenken, som konferansier på flere julekonserter med Lågabrass og ikke minst som vikarprest de siste ti åra. Jeg er glad i både kirken, dalen og folket som bor her. Og møtene med lågendøler fra Hedrum til Hem har gitt meg mange gode og varme opplevelser opp gjennom åra.

Jeg prøvde en stund å bruke tittelen "Lågendalens apostel" sånn i all beskjedenhet, men skjønnte snart at den hadde allerede Øyvind Christophersen lagt beslag på. Jeg vet ikke om det var han eller andre som først snakket om at han hadde søkt seg nordover, etter mange år som prest i Hedrum prestegjeld og bosted i Kvelde. Folk kjente på gryende sorg over store avstander, og så for seg både Troms og Finnmark, før meldingen kom om at Øyvind var blitt sogneprest i Lardal, minst like kjær der som lenger sør i dalen. Nå er det vel bare medlemskapet i Lågendalen Rotary som knytter Øyvind til tittelen, så jeg tror jeg overtar den. Eller kanskje vi kan være to.

Det som satte i gang disse tankene hos meg denne gangen, var bildene av de flotte kirkene våre øverst på forsiden av menighetsbladet. Kirken i dalen er vel blitt et begrep for Sarons Dal. Eller som KLM litt humoristisk sier det; Brødrene Gaus, Roms og Brummund Dal har en religiøs bror på Sørlandet; Sarons. Men kirkene i dalen – de er våre. Fra Hedrum til Hem. Fra katedralen i åkeren ved Lågen til kirken oppe i lia med utsikt over store deler av Lardal. Og innimellom; Kvelde, Hvarnes, Styrvoll og Svarstad. Noe av det store ved å få være Lågendalens apostel, eller kanskje heller lågendalens kirkelige

løsarbeider, er at alle disse kirkene har gitt meg flotte gudstjenesteopplevelser det siste tiåret. Det har vært en glede for meg å få lov til å møte bygdefolket som prest igjen, etter at depresjonen brått satte en stopper for kirkelig tjeneste i 1997. Selv om ikke det er så ofte, oppleves det både godt og meningsfylt, og jeg har lyst til å takke for forbønn, gode møter og gode og oppmuntrende ord underveis. Det har vært 200-årsjubileum for grunnloven i Hedrum, fullsatt Hem kirke 1.juledag med nytt orgel, olsokgudstjenester i Kjærra, mitt livs skolegudstjenester i Svarstad, sommerlige friluftsgudstjenester i Hvarnes og minnerike feststunder i Kvelde og Styrvoll. Med alt fra 10 til flere hundre personer til stede. Jeg snublet i prestekjolen på vei opp stabburstrappa i Kjærra, så knappen i halsen i prestekjolen gikk filleveien, men jeg ble reddet av velvillig dame med sikkerhetsnål i håndveska. Og Hvarnesfolket har vist stor respekt for skiltet i bilen julaften; ”Slipp presten frem. Det er jul.” Jeg var redd for å bli innestengt på parkeringsplassen, med bare et kvarters margin til julegudstjenesten i Kvelde.

Det er godt å oppleve fulle kirker. Men det er også godt å kjenne felleskapet i små forsamlinger. Og det betyr noe at DU kommer. Nå er det ikke trengsel som har vært det største problemet i kirkene våre. Dessverre, kan vi kanskje si. Nå i denne underlige koronatiden, med avstandsregler og begrenset plass, har kanskje noen opplevd å bli avvist i døra. Det oppleves ikke godt, og jeg håper inderlig det snart blir mulig å kunne samles igjen – i fulle kirker uten forbehold. Og at vikarpresten igjen kan få en klem. Det har han nemlig savnet. Imens får vi ta vare på hverandre ved å holde avstand og være forsiktige. Og jeg minner om at et smil synes og varmer like godt på en meters hold! Og nåden – den vil alltid være helt nær! Forhåpentligvis kan vi etter hvert også få lov til å fylle kirkebenkene igjen. Jeg regner med at du vil være med på det, kjære sambygding i Lågendalen. ”Fra Hedrum til Hem – er kirken vårt hjem.” Og vi kan være med å følge oppfordringen jeg av og til har avsluttet julekonsertene med; ”Unngå julerushet. Gå i kirken hele året.”

Vel møtt!

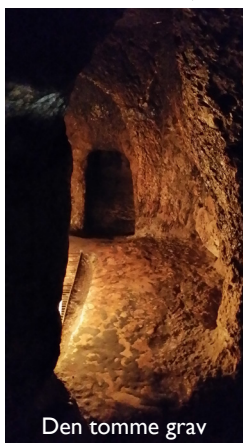
STUDIETUR TIL PALESTINA OG ISRAEL

av Lasse Rasmussen Moskvil

Jeg har vært på studietur til Palestina og Israel som rommet historie, turisme, levende tro og fellesskap i fotsporene til Menneskesønnen. Vi var 27 deltagere fra hele Norge som startet reisen fredag 6. mars.

Kirkelig Undervisningsforbund (KUFO) hadde lagt opp studieturen i samarbeid med Plussreiser og reiseleder Fartein Valen-Sendstad. I Tel Aviv møtte vi bussjåføren som trykt fraktet oss opp til Jerusalem. Vi rakk akkurat å komme oss inn i landet, men Betlehem og palestinske områder var stengte pga. coronapandemien i frykt for smitte i utsatte områder.

Første dagen hadde vi en mannlig guide som ledet oss, og på Israel museum fortalte Fartein Valen-Sendstad deler av historien om Kong Herodes som bygde mange av bygningene vi fikk se i miniatyr-byen av Jerusalem år 66. f.Kr. Guiden fortalte hvordan en gjetergutt fant krukkene med Qumran ved en tilfeldighet, og vi besøkte Qumran-museet med dødehavsrullene.

Den tomme grav

Vi besøkte Gordons Golgata med hodeskallegrotten og graven Garden Tomb som kunne være Jesu grav. Tilsist den første dagen besøkte vi Vestmuren hvor mange troende jøder ba og la sine bønnelapper i sprekke i muren.

De neste 7 fantastiske dagene var det den jødiske guiden Rina, oppvokst i Sverige, som ledet oss samme med Fartein Valen - Sendstad gjennom Samaria med Garisimhøyden,

Galilea med Nasaret, Kapernaum, Tiberias og Genesaretsjøen, og Golanhøydene. Videre til Jordandalen med Jordanelva og fruktbare områder.

Vestmuren

Så var det dødehavet med Qumran, helsebringende bad og tur i ørkenlandskap med overnatting i beduinleir og fjelltur med soloppgang på Masada. Tilbake i Jerusalem besøkte vi Oljeberget, Getsemane, Tempelplassen, Via Dolorosa og Gravkirken.

På turen besøkte vi mange store, flotte katolske kirker der vi gledet oss og andre med flott korsang. Den beste sangen var nok i Magdala-kirken ved Genesaretsjøen. Mest inntrykk gjorde nok møtet med den palestinske pastoren i Nasaret som hadde startet en kristen menighet i Jesu fødeby. Flere jøder og noen muslimer var blitt kristne og de måtte holde en lav profil i fare for å bli forfulgt pga. konverteringen. Sånt gjør inntrykk når man risikerer å bli drept pga. sin tro på Jesus Kristus!

Vi avsluttet med Yad Vashem, Holocaust-museet i vest-Jerusalem. En sterk påminnelse om hva det jødiske folket har blitt utsett for. Det må ikke skje igjen!

Takk til alle i reisefølget som bidro til fellesskap og gode opplevelser. Fartein Valen-Sendstad delte av sin uutømmelige kunnskap og gode formidling! Denne turen vil jeg aldri glemme!

PRESTEGÅRDSLIV PÅ NAMDALSKYSTEN

av Elisabeth Færøvik, prestedatter som bor i Kjærlighetsstien i Svarstad

Å, EG VEIT MEG EIT LAND.....

En novemberdag i 1946 gikk vi i land på Leka, ei øy lengst nord på Namdalskysten, på grensen til Helgeland. Kaia var full av folk. For nå kom nypresten med dampbåten fra Namsos, med kone og tre jentunger.

Jeg var 7 år og eldst, Torbjørn var ennå ikke født.

Vi hadde flyttet tre ganger før – prestefamilier blir gjerne en slags nomader. Krigen var over. Her skulle vi bli boende i hele elleve år. Den hvitmalte prestegården lå rett oppe i bakken. Den var bygd i 1860-årene, med 200 m2 gulvflate +

annen etasje. Vi ungene løp elleville rundt i alle de tomme rommene, ”vi har tre store stuer på rad”, skrev pappa begeistret til familien i Namsos. Men ingen elektrisitet. På kjøkkenet tronet en vedkomfyr med ringer, vi hadde parafinlamper over alt. Ingen vaskemaskin – var den oppfunnet da? Men ikke utedo. Noen møbler kom på plass, noe arvet, mye kjøpt brukt. Pappas store bokhylle med over tusen bøker. Pianoet. Et svært skrivebord til kontoret.

Vi hadde ingen nære naboer. Familien ble et eget samfunn, kanskje mindre åpent mot bygdefolket enn mot verden utenfor: Vi leste mye og hadde nå og da besøk av bl.a. misjonærer fra fjerne land.

I nærheten lå badestranda (å fy så kaldt !), der vi samlet skjell til å leke med. I strandkanten like ved fyrlykta lå det stolte tjeld med røde nebb på reir, i sjøen seilte ærfugl med unger på slep. Høyt oppe svevet ørna – det var her ei jente på fire en gang ble tatt av ei ørn og funnet på ei fjellhylle. Fiskebåtene kom til brygga med uer, sei, torsk og reker. Det ble mye billig fiskemat til middag. Om sommeren lå vi på brygga og fiska mort. Når dampbåten fra Namsos la til kai tre ganger i uka, løp vi ned for å se. Det kunne komme fine folk helt fra Trondheim med den båten.

En dag kom det ei mager ku med båten; den ble heist ned på kaia: Det var Dagros. Pappa var blitt bonde. Den gangen skulle alle prestegårder ha gårdsdrift. Men vi hadde mistet forpakteren, så presten og kona måtte

drive gården selv.

Det varte i tre år; vi hadde tre kyr, sauer, høner og en gris. Torbjørn var nyfødt. Det ble ekstra klesvask på vedkomfyren imellom gårdsarbeidet. Pappa måket kumøkk, mamma melket, kjernet smør som vi leverte for salg; det var slaktning, hermetisering av kjøtt og sylting av bær. Vi fikk ikke kjøpt slikt i butikken på kaia.

En søndag hadde vi kaffegjester i bestestua, da ringte telefonen: ”No må præsten koma og heint kua si. Ho har sletti sæ og går laus her.” Pappa forlot kaffen, lensmann og ho Barbro, fant et tau og startet bilen. For et syn det må ha vært: Præsten kjørende i langsomt tempo de tre kilometerne med Litago på slep bundet fast i støtfangeren.

Når doktoren kom, ble det huskonsert med pappa og doktoren på fiolin og piano, mamma på mandolin. Pappa elsket å synge, og jeg spilte til på piano; Kierulfs romanser, Jeg er havren og engelske sanger.

Ofte kom omreisende ”sekretærer” fra misjonsorganisasjoner. Alle skulle bo i prestegården, de ble i dagevis. Mye ekstra arbeid for mamma, mye hygge for oss ungene. Jeg lærte fadervår på gassisk av en Madagaskarmisjonær. Prostimøtene, de fire naboprester med fruer inntok huset i flere dager, var en fest, ikke minst for pappa, som kunne treffe kolleger. Men hvordan fant vi sengeplass til åtte besøkende? Til middag kom mammas hermetiserte kjøttmat på bordet, men så kom båten og de kunne reise hjem.

OG VEIEN DEN ER LANG

Leka er ca. 3 mil lang. Øya hadde bare grusveier og bare 5-6 biler. Av og til kom øyas eneste lastebil til kirke; Folk satt på langbenker på lasteplanet. Turen var på 10-12 kilometer. Pappa var stadig på

Utsikt mot sør/øst

farten, de første årene alltid på sykkel. Det var gamle og syke som skulle besøkes. Det tok mye tid. Han hadde også plikt til å holde ”gudstjenestlige møter” i bedehus o.l.. Til prestegjeldet hørte også Gravvik på fastlandet, med sin egen kirke. Turen – hver tredje søndag – tok normalt fem kvarter med en liten motorbåt. Men Lekafjorden var ikke å spøke med, og det hendte gudstjenesten måtte avlyses.

I 1870- årene skriver en prest: ”Min frygt for reisene over den hardsøkte Lekafjord...lader sig ikke beskrive”. Det kunne stå om

livet. Men om sommeren kunne båtturene være et eventyr, fremfor alt det årlige prestebesøket på Hortavær, ei øygruppe tre mil rett ut i havet, da med 100 fastboende, nå avfolket. Her lå ærfuglene på reir i små hus. Folk levde ikke bare av fiske, men også av å sanke dun til dundyner.

Vi har sett det samme på Vega litt lenger nord. Dampbåten var eneste bindeledd til byen, Namsos, 15 mil mot sør. Turen tok et halvt døgn. En kveld i mars fikk Solveig, 6 år, blindtarmbetennelse. Det hastet å komme til sykehus. Dampbåten skulle komme dagen etter, det kunne bli for sent. Vi fikk en litt stor fiskebåt til å kjøre rett til Namsos. Det var stupmørkt på kaia. Solveig ble heist om bord i en slags kurv, mamma og pappa ble med. Fjorden inn til Namsos var full av isflak, men de kom fram i tide. Og Solveig overlevde. I dag ville et ambulanshelikopter stått parat.

SKOLEN

Det var fem kilometer å gå til skolen nord på øya. Fra skolegården hadde vi utsikt til både Torghatten og Vega. Jeg var ei tynn lita jente og det var langt. Mørkt var det også – gatelys fantes jo ikke. Men til 9-årsdagen fikk jeg en sykkel, da tok turen bare en halv time dvs. på sommerføre. Milde vintre og mye stiv kuling gjorde at is, slaps og snøfonner la seg over veien. Vi hadde heller ikke fottøy til sånt føre. Både klær og sko var mangelvare flere år etter at krigen var over.

Skolen var firedelt. Vi startet alltid med en morgensalme og sluttet med fadervår. Foran i rommet var skolebiblioteket i et brunt skap. På bakveggen hang et stort bilde av Jesus i Getsemane og disiplene som sov. Ingen protesterte: Kristendommen var folkekultur.

Vi hadde ikke engelsk på folkeskolen, så jeg fikk engelsktimer med pappa for å være litt forberedt på det som ventet: For å gå på realskolen og gymnaset (nå ungdomskolen og videregående) måtte vi dra til Namsos. Så da jeg var fjorten, dro jeg hjemmefra. Båtreisen til Namsos tok så lang tid at det bare var i de store feriene (jul, påske og sommerferien) det var mulig å komme hjem.

I 1957 flyttet familien til Fiskum og et helt nytt liv begynte

LIVETS GANG

HEDRUM

DÅP

03.05.2020	Casper Stulen
24.05.2020	Ole Bjørn Løwe
28.06.2020	Tiril Vestrum Ekenes
28.06.2020	Annabelle Gloppe
19.07.2020	Tuva Benjaminsen
09.08.2020	Morten Alfred Bårdsen Løwe
09.08.2020	Nemine Pedersen-Odberg

VIELSER

25.07.2020	Ingunn Larsen og Jon Ragnar Fossdal
27.07.2020	Silje Jackie Nefertiti Hansen og Olle Johnny Bergene Fredriksen
08.08.2020	Nina Rambo Tandberg og Christian Fredrik Rode

GRAVFERDER

01.03.2020	Lise Bergene	f. 27.06.1956
07.03.2020	Arne Henden	f. 15.11.1929
27.03.2020	Aud Visnes	f. 12.10.1944
22.04.2020	Reidun Bergene Holm	f. 17.05.1940
10.07.2020	Ragnar Bergene	f. 23.06.1939

LIVETS GANG

KVELDE

DÅP

26.04.2020	Fred Skaar Engmark
03.05.2020	Casper Stulen
03.05.2020	Oskar Kurth Sjulstad
31.05.2020	Johanna Ehmke
31.05.2020	Emma Ehmke
21.06.2020	Leander Dalhaug Ravnsbæk
26.07.2020	Ella Lovise Nagel Throndsen
16.08.2020	Ellinor Engebretsen Aurstad
16.08.2020	Hedvig Melby Liverød

VIELSER

06.06.2020	Yrja Mikkelsen Omsland og Espen Bang Tanum
06.06.2020	Inga Latifa Ekblad og Geir Andre Jespersen
15.08.2020	Nina Høiseth og Anders Frøysa Berge

GRAVFERDER

14.03.2020	Alf Einar Weiseth	f. 02.11.1952
21.03.2020	Anne Aamodt	f. 10.11.1932
02.04.2020	Birgit Marthinsen	f. 20.06.1929
23.05.2020	Andrine Cathrine Kverum	f. 15.03.1977
06.08.2020	Eli Farstad	f. 14.10.1920

© ERDNA

SVARSTAD

DÅP

08.03.2020	Kristiane Holt Aschjem
08.03.2020	Selma Østerhus Asmyhr
15.03.2020	Ola Eid Hval
12.04.2020	Mari Fjelldal
10.05.2020	Oskar Thoresen-Sollien
07.06.2020	Ingebjørg Helene Gårdsvoll Lie

VIELSER

11.07.2020	Elisabeth Helene Lund og Magnus Lie
01.08.2020	Renathe Isabel Rolstad og Fredrik Faugstad

GRAVFERDER

14.02.2020	Ruth Roso	f. 02.02.1928
19.03.2020	Tove Elisabeth Øderud Carlsen	f. 28.10.1946
11.04.2020	Tor Lindahl	f. 27.02.1945
01.05.2020	Dagny Marie Bakke	f. 07.12.1928
04.06.2020	Ole G. Skaug	f. 23.09.1931
26.06.2020	Else Marie Hagen	f. 23.11.1934

HVARNES

DÅP

02.08.2020	Jakob Bøhler Lea
02.08.2020	Oliver Hofstedt Røland

VIELSER

25.07.2020	Nina Lindboe og James Douglas Lazar
------------	-------------------------------------

GRAVFERDER

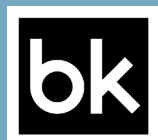
11.07.2020	Hanne Marie Bergan Odberg	f. 07.08.1935
------------	---------------------------	---------------

DATO	KIRKE	TID	LITURG	DAG I KIRKEÅRET
26.09.	Kvelde kirke	11:00	Randi Abelsen Woldseth	25. lørdag i treenighetstiden
26.09.	Kvelde kirke	13:00	Randi Abelsen Woldseth	25. lørdag i treenighetstiden
27.09.	Hvarnes kirke	11:00	Randi Abelsen Woldseth	17. søndag i treenighetstiden
27.09.	Hvarnes kirke	13:00	Randi Abelsen Woldseth	17. søndag i treenighetstiden
27.09.	Svarstad kirke	11:00	Thorhild S. Svanemyr	17. søndag i treenighetstiden
04.10.	Hvarnes kirke	11:00	Tore Ørjasæter	18. søndag i treenighetstiden
04.10.	Hedrum kirke	11:00	Thorir Jökull Thorsteinsson	18. søndag i treenighetstiden
04.10.	Svarstad kirke	11:00	Thorhild S. Svanemyr	18. søndag i treenighetstiden
11.10.	Kvelde kirke	11:00	Tore Ørjasæter	19. søndag i treenighetstiden
11.10.	Styvoll kirke	11:00	Thorir Jökull Thorsteinsson	19. søndag i treenighetstiden
18.10.	Hedrum kirke	10:00	Thorir Jökull Thorsteinsson	20. søndag i treenighetstiden
18.10.	Hedrum kirke	12:00	Thorir Jökull Thorsteinsson	20. søndag i treenighetstiden
18.10.	Hvarnes kirke	19:00	Randi Abelsen Woldseth	20. søndag i treenighetstiden
18.10.	Styvoll kirke	11:00	Thorhild S. Svanemyr	20. søndag i treenighetstiden
25.10.	Kvelde kirke	11:00	Randi Abelsen Woldseth	Bots- og bønnedag
25.10.	Svarstad kirke	11:00	Thorhild S. Svanemyr	Bots- og bønnedag
01.11.	Hedrum kirke	11:00	Thorir Jökull Thorsteinsson	Allehelgensdag
01.11.	Hvarnes kirke	18:00	Randi Abelsen Woldseth	Allehelgensdag
01.11.	Svarstad kirke	11:00	Thorhild S. Svanemyr	Allehelgensdag
08.11.	Kvelde kirke	11:00	Tore Ørjasæter	23. søndag i treenighetstiden
08.11.	Styvoll kirke	11:00	Thorir Jökull Thorsteinsson	23. søndag i treenighetstiden
15.11.	Hedrum kirke	11:00	Thorir Jökull Thorsteinsson	24. søndag i treenighetstiden
15.11.	Svarstad kirke	11:00	Thorhild S. Svanemyr	24. søndag i treenighetstiden
22.11.	Kvelde kirke	11:00	Randi Abelsen Woldseth	Siste søndag i kirkeåret
22.11.	Hem kirke	11:00	Thorhild S. Svanemyr	Siste søndag i kirkeåret
29.11.	Hedrum kirke	18:00	Thorir Jökull Thorsteinsson	1. søndag i adventstiden
06.12.	Hvarnes kirke	11:00	Randi Abelsen Woldseth	2. søndag i adventstiden
06.12.	Kvelde kirke	18:00	Tore Ørjasæter	2. søndag i adventstiden
06.12.	Svarstad kirke	11:00	Thorhild S. Svanemyr	2. søndag i adventstiden

Forandringer kan forekomme. Se avisen eller nettsiden: www.larvik.kirken.no

Trykk

BK Grafisk AS
www.bk.no

**Prepress &
Layout**

www.ozmedia.me
mobil: 932 77 675

